

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 23. januar 2018

Sag 106/2017

(2. afdeling)

Thomas Cook Airlines Scandinavia A/S

(advokat Jens Rostock-Jensen)

mod

Tina Vestmark Pedersen,

Mikael Lauesen,

Shila Vestmark Pedersen,

Steven Rene Larsen,

Mike Vestmark Lauesen og

Sabrina Elmhorst Jensen

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 30. oktober 2015 og af Østre Landsrets 18. afdeling den 27. januar 2017.

De indstævnte har ikke afgivet svarskrift under sagen og har ikke givet møde under hovedforhandlingen. Ankestævningen samt retsbogsudskrifter af 27. juni 2017 og 11. september 2017 med oplysning om berømmelsen af hovedforhandlingen og om udeblivelsesvirkningerne er forkyndt for de indstævnte. Sagen er fremmet på grundlag af det foreliggende skriftlige materiale og et mundtligt indlæg fra appellanten, jf. retsplejelovens § 386, stk. 2.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Jan Schans Christensen og Kurt Rasmussen.

Påstande

Appellanten, Thomas Cook Airlines Scandinavia A/S, har påstået frifindelse.

De indstævnte anses for at have påstået stadfæstelse.

Supplerende retsgrundlag

Forordning nr. 261/2004

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser (KOM/2001/0784, De Europæiske Fællesskabers Tidende, 2002, C 103 E, s. 225 ff.) blev forelagt af Kommissionen den 21. december 2001.

I forslaget havde artikel 12 følgende ordlyd:

”Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers senere henvendelse med henblik på yderligere kompensation til de domstole, der har jurisdiktion.”

I bemærkningerne til forslaget (CS/2002/5129) hedder det bl.a.:

”Artikel 12 tydeliggør, at forordningen ikke påvirker passagerernes ret til yderligere kompensation”

I Rådets fælles holdning af 18. marts 2003 (nr. 27/2003/EF, Den Europæiske Unions Tidende, 2003, C 125 E, s. 63 ff.) foreslog Rådet følgende ordlyd af artikel 12, stk. 1:

”Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers ret til yderligere kompensation. Kompensation i henhold til denne forordning kan fratrækkes en sådan yderligere kompensation.”

Europa-Parlamentets holdning blev fastlagt ved 2. behandling den 3. juli 2003. Europa-Parlamentet foreslog, at artikel 12, stk. 1, skulle have følgende ordlyd (Den Europæiske Unions Tidende, 2004, C 74 E, s. 806 ff.):

”Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers ret til yderligere kompensation.”

I bemærkningerne til forslaget hedder det bl.a. (A5-0221/2003 endelig):

”Ændringsforslag 15
Artikel 12, stk. 1

...

Begrundelse

Andet punktum skal nødvendigvis udgå, da den forudsete modregning af kompensationen i en eventuel skadeserstatning betyder, at den berørte flypassager vil skulle give afkald på kompensationen.

Denne fremgangsmåde betyder en principiel ændring af systemet til skade for personer, der ud over manglende befordring på grund af overbookning også har lidt anden skade, og som stilles ringere end dem, der kun har krav på den faste kompensation. Forskelsbehandling bør imidlertid undgås.”

I Kommissionens udtalelse af 11. august 2003 (KOM (2003) 496 endelig) blev Europa-Parlamentets ændringsforslag 15 afvist. I begrundelsen hedder det bl.a.:

”4. *Kommissionens udtalelse om Europa-Parlamentets ændringsforslag*

...

4.2. *Ændringsforslag, som Kommissionen har afvist*

...

Ændringsforslag 15 fjerner sætningen om, at domstolene kan trække kompensation i henhold til forordningen fra den skadeserstatning, de tilkender. Den sætning bør bibeholdes, fordi den giver domstolene mulighed for at undgå at forpligte luftfartsselskaberne til at betale dobbelt erstatning (dels den erstatning, domstolene træffer afgørelse om, dels den kompensation, luftfartsselskaberne har pligt til at yde efter forordningsforslaget). Sted i forslaget: artikel 12, stk. 1.”

Herefter fik artikel 12, stk. 1, i den vedtagne forordning følgende ordlyd:

”Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers ret til yderligere kompensation. Kompensation i henhold til denne forordning kan fratrækkes en sådan yderligere kompensation”

Pakkerejseloven

Folketinget vedtog den 19. december 2017 lov om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer (lov nr. 1666 af 26. december 2017). Loven gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/2302/EU af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer mv. Loven træder i kraft den 1. juli 2018 og ophæver samtidig lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerejser.

Lovens § 31 har følgende ordlyd:

”Ret til erstatning eller forholdsmæssigt afslag efter denne lov har ikke betydning for den rejsendes rettigheder efter EU-forordninger om passagerrettigheder og erstatningsansvar ved passagertransport og efter internationale konventioner, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Har den rejsende opnået erstatning eller forholdsmæssigt afslag efter de forordninger og internationale konventioner, der er nævnt i stk. 1, fratrækkes det modtagne beløb erstatningen eller det forholdsmæssige afslag, som gives efter denne lov.”

I bemærkningerne til § 31 hedder det i lovforslaget bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 33 af 4. oktober 2017, s. 117):

”Til § 31

...

De forordninger, som omfattes af forslaget, er i overensstemmelse med direktivet forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensati- on og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser m.v. Forordningen fastsætter en række minimumsrettigheder for luftfart- passagerer ved boardingafvisning mod passagerens vilje, aflysning af flyafgang og for- sinkelse af flyafgange.

...

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis den rejsende har opnået erstatning eller forholdsmæssigt af- slag efter de nævnte forordninger eller internationale konventioner i det foreslåede stk. 1, fratrækkes det modtagne beløb i erstatningen eller det forholdsmæssige afslag, som gives efter denne lov.

Bestemmelsen skal sikre, at en rejsende ikke opnår overkompensation. Dette er i over- ensstemmelse med dansk rets almindelige principper, hvorefter et lidt tab erstattes fuldt ud, men ikke yderligere.

Den foreslåede bestemmelse er ny i forhold til den gældende pakkerejselov.”

I EU-Domstolens dom af 19. november 2009 i de forenede sager C-402/07 og C-432/07, der bl.a. vedrørte retten til kompensation ved flyforsinkelse efter forordning nr. 261/2004, hedder det bl.a.:

”51 Der erindres i denne forbindelse om, at forordning nr. 261/2004 har til formål at godtgøre skaderne på en standardiseret og umiddelbar måde gennem forskellige former for indgriben, som er undergivet regler vedrørende boardingafvisning, af- lysning og lange forsinkelser i forbindelse med en flyafgang (jf. i denne retning dommen i sagen IATA og ELFAA, præmis 43).

52 Gennem denne indgriben har forordning nr. 261/2004 bl.a. til formål at afhjælpe de skader for passagererne, der består i et tab af tid, som i betragtning af sin uigenkaldelige karakter kun kan godtgøres med en kompensation.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om det transporterende luftfartsselskab Thomas Cook Airlines Scandinavia A/S i forbindelse med udbetaling af 600 euro til hver af de indstævnte passagerer som kompensation for en flyforsinkelse var berettiget til at fratække et beløb på 686 kr., som hver af passagererne havde modtaget som kompensation fra rejsearrangøren Spies A/S i anledning af samme flyforsinkelse. Thomas Cook Airlines udbetalte kompensationen i medfør af reglerne i forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation til passagerer ved bl.a. lange flyforsinkelser, mens udbetalingen fra Spies skete i medfør af reglerne i pakkerejseloven.

Det følger af artikel 5 i forordning nr. 261/2004, således som bestemmelsen er blevet fortolket af EU-Domstolen, at passagerer, der som følge af en forsinket flyafgang lider et tab af tid på tre timer eller mere, har ret til kompensation fra det transporterende luftfartsselskab med de beløb, som fremgår af artikel 7. Som anført af landsretten, følger det af forordningens artikel 3, stk. 6, at forordningen ikke påvirker passagerrettigheder i henhold til Rådets direktiv 90/314/EØF om pakkerejser mv.

I forordningens artikel 12, stk. 1, 1. pkt., er det bestemt, at forordningen på ingen måde indskrænker en passagers ret til yderligere kompensation. Det fremgår imidlertid af 2. pkt., at kompensationen kan ”fratrækkes en sådan yderligere kompensation.” Som anført af landsretten følger det af EU-Domstolens dom af 13. oktober 2011 i sag C-83/10, præmis 46, at begrebet ”yderligere kompensation” skal fortolkes således, at det giver den nationale domstol mulighed for at tilkende erstatning på grundlag af Montrealkonventionen (om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring) eller nationale regler for skade, herunder ikke-økonomisk skade, som følge af misligholdelse af en kontrakt om lufttransport.

Det fremgår af forordningens tilblivelse, at artikel 12, stk. 1, 2. pkt., har til formål at give domstolene ”mulighed for at undgå at forpligte luftfartsselskaberne til at betale dobbelt erstatning (dels den erstatning, domstolene træffer afgørelse om, dels den kompensation, luftfartsselskaberne har pligt til at yde efter forordningsforslaget)”, jf. pkt. 4.2 i EU-Kommissionens udtalelse af 11. august 2003 (KOM (2003) 496 endelig) i anledning af bl.a. Europa-Parlamentets ændringsforslag nr. 15.

Højesteret lægger til grund, at de beløb, som de indstævnte passagerer modtog efter pakkerejseloven, skulle kompensere dem for tab af tid som følge af den forsinkede ankomst til rejsemålet. Tilsvarende må de beløb, der tilkommer passagererne efter forordningen, anses for kompensation for det tab af tid, der var en følge af flyforsinkelsen. Kompensationen efter såvel pakkerejseloven som efter forordningen er dermed alene begrundet i tidstabet som følge af flyforsinkelsen.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at de indstævnte passagerer ville blive overkompenseret, hvis de udover den kompensation efter pakkerejseloven, som de allerede har modtaget, tillige modtager den fulde kompensation efter forordningen. Thomas Cook Airlines var derfor berettiget til i medfør af forordningens artikel 12, stk. 1, 2. pkt., at fradrage det beløb, som rejsearrangøren tidligere havde udbetalt efter pakkerejsereglerne.

Højesteret tager herefter Thomas Cook Airlines' påstand om frifindelse til følge.

Da sagen angår et principielt spørgsmål, som efter det oplyste har betydning for en række verserende sager, finder Højesteret, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for byret, landsret eller Højesteret til den anden part.

Thi kendes for ret:

Thomas Cook Airlines Scandinavia A/S frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for byret, landsret eller Højesteret til den anden part.